

A dysphagiával élő gyermekek evéstechnikai megsegítésének lehetőségei

2024. MGYGT XIII. Kongresszusa-Ficskovszky-Kiss
Dorottya

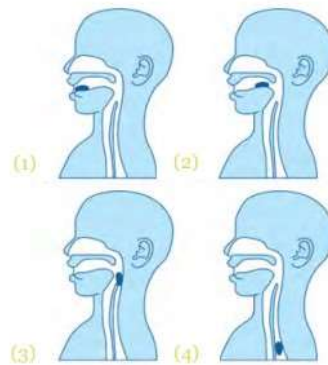
Mennyi gyermeket érint evésprobléma?

- A tipikusan fejlődő gyermekeknél 25%-45%-os az előfordulási arány.
- Míg az atipikus, meglassúbbodott fejlődésmenetű gyermekeknél 33%-80%. (Linscheid and Burklow et al)

Pediatric Feeding Disorder (PFD)

- Gyermekkorai táplálási zavarnak (Pediatric Feeding Disorder , PFD) az életkornak nem megfelelő orális bevitelt nevezzük, amelyhez szervi ok, tápanyaghiány, az evési készség elmaradása és/vagy pszichoszociális működészavar kapcsolódik. (Goday P.S. et al., 2019)
- Kritériumok:
 - A. Az életkornak nem megfelelő, legalább 2 hétig tartó, a tápanyagok szájon át történő bevitelének zavara, amelyhez az alábbiak közül 1 vagy több társul:
 - Szervi ok
 - Tápanyag ellátottság zavara
 - Evési készségek zavara
 - Pszichoszociális működészavar
 - B. Az evészavarra jellemző, kognitív folyamatok elégtelensége és a szájon keresztül történő bevitel mintázata nem éhezés vagy kulturális normák következménye.

Pediatric Feeding Disorder és dysphagia

HOW DO WE SWALLOW?

- (1) Phase 1: Oral Preparatory
- (2) Phase 2: Oral Transit
- (3) Phase 3: Pharyngeal
- (4) Phase 4: Esophageal

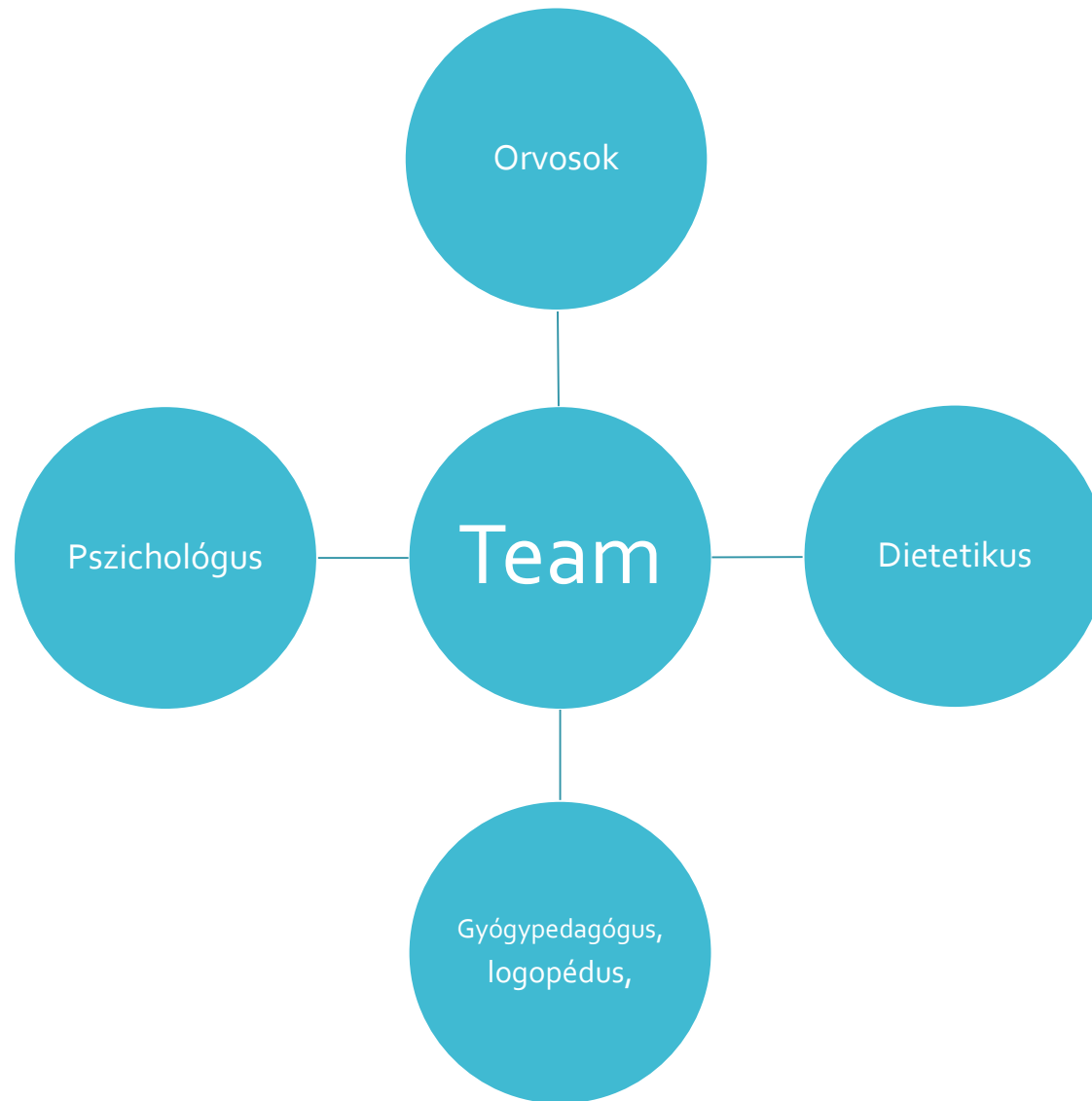
Képfordás: Holt International's
Feeding and Positioning Manual

- A dysphagia a táplálék orális előkészítésének, illetve orális, pharyngealis és esophagealis transzportjának zavara.

Gyermekekori nyelészavar okai:

- Neurológiai rendellenességek (pl.: cerebralis paresis, izomdisztrófia)
- Strukturális elváltozások (pl.: szájpadhasadék, nyelőcső-atresia, GOR, nyelvfeké, ajakféké, eosinophil oesophagitis)
- Genetikai eltérések (pl.: Down-szindróma, Rett szindróma, ritka betegségek)
- Fejlődési elmaradások

Pediatric Feeding Disorder és dysphagia

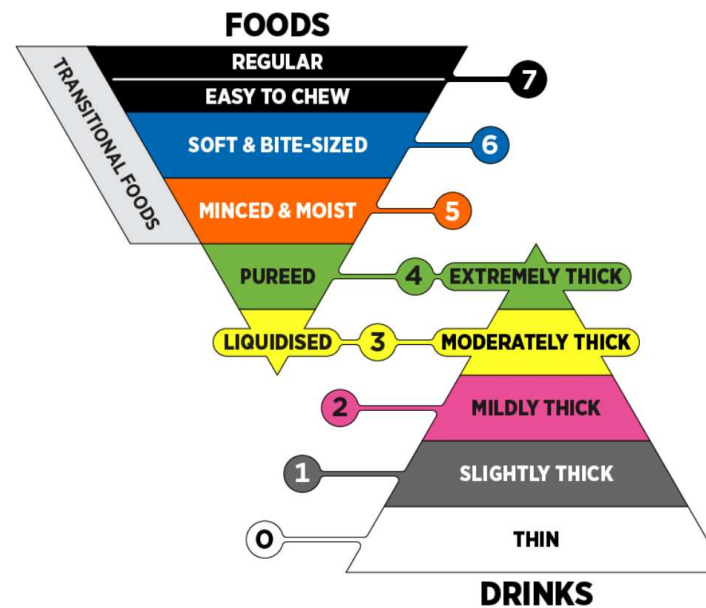
Kezelési lehetőségek

- Étrendi módosítások
- Táplálkozási támogatás
- Készségfejlesztés
- Étkezés körülményeinek támogatása a családban

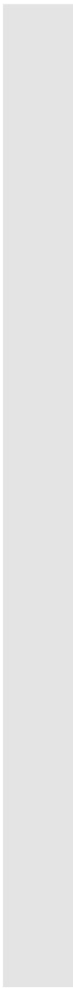

Étrendi módosítások

- IDDSI- Nemzetközi Diszfágia Diétaegyesítési Kezdeményezés

Kép forrása: <https://iddsi.org/Framework>

Interaktív kérdés következik!

Étrendi módosítások és az orál- motoros kéességek

Pürés ételek	Kialakulóban lévő előre-hátra irányuló nyelvmozgás Kialakulóban lévő ajak zárás Kialakulóban lévő felső ajak zárás
Darált, nedvesebb ételek	Előre, hátra irányuló nyelvmozgás Kialakulóban lévő függőleges irányú állkapocs mozgás A nyelvtest lateralizáló mozgása A nyelv és állkapocs mozgásainak elkülönülése Kialakulóban lévő harapás
Lágy, falat méretű ételek	Függőleges irányú állkapocs mozgás A nyelvtest lateralizáló mozgása A nyelvhegy kialakulóban lévő lateralizáló mozgása Állkapocs stabilitás Kialakulóban lévő harapás
Könnyen rágható ételek	Függőleges állkapocs mozgás Kialakulóban lévő rotáló állkapocs mozgás Az egész nyelv lateralizáló mozgása Állkapocs stabilitás Kialakulóban lévő harapás Ajak és a nyelv mozgásainak elkülönülése
Normál, szilárd ételek	Az állkapocs körkörös, rotáló mozgása Belső állkapocs stabilitás Ajak-nyelv-állkapocs mozgásainak elkülönülése Az egész nyelv lateralizáló mozgása Kontrollált harapás

Készségfejlesztés

- Pozícionálás
- Szájhygiénia
- Orális stimuláció
- Orál-motors készségek fejlesztése
- Etetési/étkezési stratégiák alkalmazása:
 - A folyadék áramlásának csökkentése
 - Falat nagyság csökkentése
 - Az étkezés ütemének csökkentése
 - Önálló étkezés támogatása
 - „Száras” evőeszköz tréning
 - Válaszkész hozzátáplálás

Kép forrása: <https://www.arktherapeutic.com/feeding-therapy-tools/>

Felhasznált irodalom

Könyvek, cikkek:

- Arvedson Joan C. (2019): *Pediatric Swallowing and Feeding: Assessment and Management*. Plural Pub
- Dodrill P., Gosa M.M.(2015): Pediatric Dysphagia: Physiology, Assessment, and Management. *Annals of Nutrition and Metabolism*. 66 (Suppl. 5): 24–31
- Holt International's Feeding and Positioning Manual: Guidelines for Working with Babies and Children (2019)
- Goday P.S. et al. (2019): Pediatric Feeding Disorder: Consensus Definition and Conceptual Framework. *J Pediatr Gastroenterol Nutr*. Jan;68(1):124-129
- Mansolillo A, (2021): *Let's Eat!: A Clinical Guide to the Management of Complex Pediatric Feeding and Swallowing Disorder*. PESI Publishing.
- Pediatric Feeding Disorder: Consensus Definition and Conceptual Framework. Goday P.S. et al. *J Pediatr Gastroenterol Nutr*. 2019 Jan;68(1):124-129

Online szakirodalmak:

- Dysphagia and PFD: Understanding and treating swallowing challenges in children: <https://www.feedingmatters.org/dysphagia-and-pfd/>
- Pediatric Feeding Disorder, Consensus Definition and Conceptual Framework- Goday, Praveen S. et.al., 2019 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6314510/>
- Pediatric feeding and swallowing: https://www.asha.org/practice-portal/clinical-topics/pediatric-feeding-and-swallowing/#collapse_6
- The IDDSI Framework : <https://iddsi.org/Framework>